

Stříbrná medaile UK pro Vladimíra Hanáka

Pamětní medaile Univerzity Karlovy v Praze se udělují členům akademické obce univerzity i jiným osobám, které se zasloužily o rozvoj univerzity nebo její fakulty, rozvoj vědy, vzdělanosti nebo akademických svobod. Jednou z osobností poctěnou 26. května 2016 stříbrnou medailí UK byl nestor české zoologie doc. RNDr. Vladimír Hanák, CSc. (viz také Živa 2011, 2: XVIII).

V. Hanák se narodil 31. března 1931 ve Znojmě. Jižní Morava, zvláště region CHKO a později NP Podyjí, se stala jeho celoživotní osudovou oblastí. Právě on byl v polovině 80. let 20. stol. v čele skupiny odborníků, která provedla ucelenou revizi území CHKO a jeho faunistických charakteristik (blíže str. LXXXI–LXXXIV). Tato analýza se stala první odborně podloženou úvahou o vytvoření NP Podyjí a Vladimír Hanák po tři desetiletí předsedal Poradnímu sboru CHKO Podyjí a posléze Radě NP Podyjí.

Odborná kariéra V. Hanáka je celoživotně svázána s Přírodovědeckou fakultou UK. Již během studia se na začátku 50. let stal asistentem katedry zoologie. Jako první porevoluční proděkan PŘF UK pro vědu a výzkum přispěl zásadním způsobem ke kultivované transformaci fakulty a rychlé rekonstrukci jejího vědeckého potenciálu a mezinárodních styků. Stal se učitelem většiny dnešních českých zoologů. Pro jednoho z nich bylo setkání s mimořádnou osobností V. Hanáka, kreativní, široce vzdělanou, kultivovanou, názorově pevnou a lidsky bohatou, klíčovým momentem univerzitního studia a celoživotní inspirací.

Od začátku své akademické dráhy se zabýval hlavně výzkumem savců, zejména skupin do té doby v evropském měřítku zcela opomíjených – hmyzožravců, hlo-

давců a netopýřů. Vytýčil komplexní program jejich výzkumu, který průběžně naplňoval projekty kombinujícími soustavná terénní sledování s aplikací nejrůznějších analytických přístupů a mezioborovou týmovou spoluprací. Díky tomu se už během 60. let stala PŘF UK jedním z klíčových center moderního výzkumu savců a výuky tohoto oboru v Evropě.

Zásadním objektem zájmu V. Hanáka je skupina, která v počátcích jeho kariéry patřila k nejméně prozkoumaným – netopýři. Se svými spolupracovníky organizoval projekty kroužkování netopýřů a monitorování jejich populací. Věnoval se terénní práci, včetně výprav do oblastí z tohoto hlediska málo známých – jihovýchodní Evropy, Asie a severní Afriky, a podrobným taxonomickým a biogeografickým analýzám. Svými publikacemi podstatně přispěl k poznání vnitroareálové proměnlivosti a taxonomie palearktických netopýřů. Uspořádal také první světovou konferenci o výzkumu netopýřů. Ve světovém měřítku je pokládán za jednoho ze zakladatelů moderního výzkumu této skupiny.

- 1 Vladimír Hanák jako laureát ceny Dobrý skutek pro Podyjí, kterou obdržel v r. 2015 za celoživotní popularizaci ochrany přírody. Vpravo ředitel Správy NP Podyjí Tomáš Rothrockl. Foto P. Lazárek
- 2 V terénu u Černé v Pošumaví (1955). Foto J. Hanzák
- 3 Ze sčítání netopýřů v únoru 2016. Evropsky chráněný netopýř velkouchý (*Myotis bechsteinii*). Foto A. Reiter
- 4 Výzkumníci (V. Hanák s vnukem). Foto I. Weberová

